

การคาดการณ์ปริมาณผลผลิตและราคาลำไยตามฤดูกาล (ภาคเหนือ) ปีการผลิต 2562
คาดว่า ปริมาณผลผลิตลำไยจะลดลง ส่งผลให้ราคามีแนวโน้มสูงขึ้น 5 – 10 บาท/กิโลกรัม

ที่มา: ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและพยากรณ์ทางการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2562

ลำไยเป็นผลไม้เศรษฐกิจที่สำคัญ สร้างรายได้ให้กับประเทศไทยอย่างมหาศาล มีพื้นที่เพาะปลูกในประเทศไทยมากกว่า 1.18 ล้านไร่ ซึ่งแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญร้อยละ 74 ของพื้นที่อยู่ทางภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย พะเยา และน่าน ส่วนที่เหลือกระจายอยู่ในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น จันทบุรี และเลย¹ ซึ่งผลผลิตลำไยของประเทศไทยในแต่ละปี นอกจากนำไปบริโภคภายในประเทศแล้ว ยังมีการส่งออกในลักษณะต่างๆ เป็นจำนวนมาก ทั้งลำไยสด ลำไยอบแห้ง ลำไยแช่แข็งและผลิตภัณฑ์ลำไย ซึ่งตลาดส่งออกลำไยสดที่สำคัญ ได้แก่ เวียดนาม จีน และอินโดนีเซีย ส่วนลำไยอบแห้งมีตลาดใหญ่ที่สุด คือ เวียดนาม จีน และเมียนมา โดยในปี 2561 ที่ผ่านมา ประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกลำไยสด 17,219 ล้านบาท ลำไยอบแห้ง 10,503 ล้านบาท ลำไยแช่แข็งและผลิตภัณฑ์ลำไย 1,034 ล้านบาท รวมมูลค่ากว่า 28,756 ล้านบาท² ลดลงจากปี 2560 ร้อยละ 12.40 สำหรับปริมาณผลผลิตและราคาลำไยตามฤดูกาลของภาคเหนือปี 2562 จะไปในทิศทางใดนั้น ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและพยากรณ์ทางการเกษตร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จึงได้ทำการวิเคราะห์และคาดการณ์ข้อมูลโดยการพรรณนาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ³ ซึ่งพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ ที่จะส่งผลต่อปริมาณผลผลิตและราคาลำไยตามฤดูกาลของภาคเหนือปีการผลิต 2562 นี้ ผลการวิเคราะห์พบว่า

ปริมาณผลผลิตลำไยตามฤดูกาล (เดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน) จะลดลงประมาณร้อยละ 20 - 30 เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณผลผลิตในช่วงเวลาเดียวกันของปี 2561 เนื่องจาก ปัจจัยทางสภาพภูมิอากาศที่แห้งแล้งจัด ฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลานาน โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน ทำให้ลำไยติดน้อย และผลมีขนาดเล็ก ไม่ได้มาตรฐาน ประกอบกับเกษตรกรบางส่วนปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตไปเป็นการผลิตลำไยนอกฤดูกาล ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตลำไยตามฤดูกาลในภาพรวมลดลง

ส่วนราคาลำไยตามฤดูกาลที่เกษตรกรได้รับ ในปี 2562 นี้ คาดการณ์ว่าราคาจะมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเล็กน้อยประมาณร้อยละ 10 -20 หรือประมาณ 5 – 10 บาท/กิโลกรัม เมื่อเปรียบเทียบกับราคาผลผลิตลำไยในช่วงเวลาเดียวกันของปี 2561 เนื่องจาก ปริมาณผลผลิตลำไยในปีนี้มีปริมาณน้อยลง ทำให้เกิดการแข่งขันในการรับซื้อผลผลิตลำไยของเกษตรกรจากห้างหรือพ่อค้าคนกลาง โดยราคาลำไยในช่วงต้นฤดูกาลแบบตะกร้า (มัดข้อ) จะมีราคาประมาณ 30 - 35 บาท/กิโลกรัม และจะค่อยๆ ลดลงจนเหลือประมาณ 20 – 25 บาท/กิโลกรัม เมื่อปริมาณลำไยส่วนใหญ่ออกสู่ตลาด ส่วนลำไยแบบร่วงในปีนี้มีโอกาสที่ราคาจะสูงขึ้นเล็กน้อย โดยขนาด AA อาจจะมีราคาประมาณ 15 - 18 บาท/กิโลกรัม ขนาด A อาจจะมีราคาประมาณ 10 - 15 บาท/กิโลกรัม และขนาด B อาจจะมีราคาประมาณ 5 - 7 บาท/กิโลกรัม ตามลำดับ เนื่องจาก ห้างหรือพ่อค้าคนกลางแข่งขันในการรับซื้อผลผลิตลำไย

สำหรับประเด็นที่น่าสนใจอื่นๆ ที่ทางศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและพยากรณ์ทางการเกษตรได้รับข้อมูลจากการลงพื้นที่สังเกตและสัมภาษณ์เกษตรกรในพื้นที่ พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับลำไยตามฤดูกาลของภาคเหนือที่สำคัญและควรเร่งแก้ไขเป็นอันดับแรก คือ ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในการเก็บผลผลิตและการคัดลำไย เนื่องจากแรงงานไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับปริมาณผลผลิตลำไยในพื้นที่ ทำให้เกิดปัญหาด้านทุนในการเก็บเกี่ยวผลผลิตที่สูง และยังทำให้การขายลำไยแบบมัดข้อที่ได้ราคาสูงกว่าไม่เป็นที่นิยม เนื่องจากมีค่าจ้างแรงงานที่สูง มีความเสี่ยงต่อการตรวจสอบขนาดของลำไยจากผู้รับซื้อ และใช้เวลาในการคัดลำไยมากกว่าการขายแบบรูตรง ซึ่งหากไม่สามารถเก็บผลผลิตขายได้ทัน อาจทำให้ผลลำไยสุกคาต้นเกิดความเสียหายได้ ซึ่งจากปัญหาการขาดแคลนแรงงานดังกล่าว ทำให้เกษตรกรหลายรายตัดสินใจขายลำไยแบบเหมาสวนให้กับห้างหรือพ่อค้ารายย่อย และจากการสัมภาษณ์ห้างหรือผู้รับซื้อผลผลิตลำไย เพื่อส่งออกขายในต่างประเทศ พบว่า เกษตรกรผู้ผลิตลำไยในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี หรือ Good Agriculture Practices (GAP) ทำให้ผลผลิตลำไยจากแปลงที่เกษตรกรนำมาขายให้ห้าง หรือผู้รับซื้อผลผลิตลำไย ไม่สามารถส่งออกขายในต่างประเทศได้ ด้วยเหตุนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเร่งถ่ายทอดและส่งเสริมองค์ความรู้ในการปรับเปลี่ยนการผลิตลำไยของเกษตรกร เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรผู้ผลิตลำไยได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาด้านการตลาดของผลผลิตลำไยอีกทางหนึ่ง

อ้างอิง: ¹ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรกฎาคม 2562

² สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร, กรกฎาคม 2562

³ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (นักวิชาการเกษตร กลุ่มเกษตรกร ห้างและพ่อค้ารายย่อย ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน และเชียงราย) ระหว่างวันที่ 1 - 3 กรกฎาคม 2562